

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ กรมชลประทาน กองพัฒนาแหล่งน้ำขนาดกลาง โทร.๐ ๒๖๖๗ ๐๙๐๙ โทรสาร.๐ ๒๒๔๑ ๗๒๖๑

ที่ กษ ๐๓๐๔/

/๒๕๖๑

วันที่

ตุลาคม ๒๕๖๑

เรื่อง ขออนุมัติดำเนินโครงการอ่างเก็บน้ำลำสะพุง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชัยภูมิ

เรียน ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

๑. เรื่องเดิม

๑.๑ อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ตั้งอยู่ในพื้นที่ลุ่มน้ำชีตอนบน ซึ่งมีลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบสูงมีภูเขาล้อมรอบ ๓ ด้าน คือ ทิศเหนือจรดภูเขาเขียว ทิศใต้จรดภูเขาแล่นคาและภูเขาพังเหย และทิศตะวันตกจรดภูเขาพระยาฝ่อ จึงทำให้เป็น “จุดแล้งฝน” หรือ “จุดเงาฝน” ราษฎรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพและมีรายได้จากการปลูกข้าว และพืชไร่ต่างๆ โดยอาศัยน้ำจากน้ำฝน บ่อน้ำตื้นและลำห้วยต่างๆ แต่เมื่อถึงฤดูแล้ง ไม่มีปริมาณน้ำที่เพียงพอในการดำรงชีพขั้นพื้นฐานก่อให้เกิดปัญหาการขาดแคลนน้ำในการเกษตร อุปโภคบริโภค เป็นประจำต่อเนื่องทุกปี

๑.๒ เมื่อวันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๓๖ ณ พระตำหนักภูพิงคราชนิเวศน์ จังหวัดเชียงใหม่ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระราชดำริแก่อธิบดีกรมชลประทาน เรื่องโครงการพัฒนาพื้นที่ราบเชิงภูเขาเขียว เพื่อช่วยเหลือประชาชนอำเภอหนองบัวแดง และอำเภอเกษตรสมบูรณ์ จังหวัดชัยภูมิ ให้มีน้ำใช้ทำการเกษตรและอุปโภค-บริโภคตลอดปี ซึ่งประกอบด้วยอ่างเก็บน้ำหลายแห่งหนึ่งในจำนวนนั้นคืออ่างเก็บน้ำลำสะพุง ตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งกรมชลประทานได้สนองพระราชดำริ โดยการศึกษาความเหมาะสม และศึกษาผลกระทบสิ่งแวดล้อมแล้วเสร็จในปี ๒๕๓๘ ออกแบบหัวงานและระบบส่งน้ำแล้วเสร็จในปี ๒๕๔๑ และได้ดำเนินการขออนุญาตใช้พื้นที่ป่าเพื่อก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำสะพุง โดยเมื่อวันที่ ๑๐ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๒ คณะกรรมการสงวนและคุ้มครองสัตว์ป่าแห่งชาติได้มีมติไม่เห็นด้วยกับแนวทางการก่อสร้างอ่างเก็บน้ำลำสะพุงในพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียวแต่อย่างใด และเห็นสมควรที่จะรักษาพื้นที่ป่าแห่งนี้ไว้

๑.๓ เมื่อวันที่ ๑๐ สิงหาคม ๒๕๖๐ พลเอกสุรศักดิ์ กาญจนรัตน์ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องประชุมหารือเพื่อแก้ไขปัญหาเรื่องน้ำให้กับประชาชนในพื้นที่อำเภอหนองบัวแดง ณ ห้องประชุมที่ว่าการอำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ และลงพื้นที่บริเวณที่จะสร้างอ่างเก็บน้ำลำสะพุง ซึ่งได้เสนอให้พิจารณาเลื่อนตำแหน่งที่ตั้งอ่างเก็บน้ำลำสะพุงลงไปด้านท้ายน้ำประมาณ ๕ กิโลเมตร เพื่อหลีกเลี่ยงผลกระทบกับเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว โดยพื้นที่ดังกล่าวตั้งอยู่ในบริเวณบ้านนาเจริญ ตำบลหนองแวง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ และมอบหมายให้กรมชลประทาน พิจารณาศึกษาความเป็นไปได้ในรายละเอียด ต่อมาในการประชุมคณะรัฐมนตรีนอกสถานที่ (क्रम.สัญจร) ที่จังหวัดนครราชสีมา เมื่อวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๐ โดยที่ประชุมรับทราบและเห็นชอบรายงานผลการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ กำหนดพื้นที่เพื่อแก้ไขปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งอย่างเป็นระบบในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน ๘ พื้นที่ ซึ่งในพื้นที่ลุ่มน้ำชีตอนบน มีโครงการอ่างเก็บน้ำลำสะพุง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ อยู่ในแผนงานดังกล่าวด้วย

๒. ข้อเท็จจริง

โครงการอ่างเก็บน้ำลำสะพุง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชัยภูมิ จะช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภค-บริโภค และเกษตรกรรม ครอบคลุมพื้นที่ ๓ ตำบล ของอำเภอนองบัวแดง ได้แก่ ตำบลหนองแวง ตำบลหนองบัวแดง และตำบลนางแดด สอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙) ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และแผนยุทธศาสตร์ การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ (ปี พ.ศ. ๒๕๕๘ – ๒๕๖๙) ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความมั่นคงของน้ำภาคการผลิต (เกษตรและอุตสาหกรรม) โดยมีรายละเอียดโครงการสรุปได้ ดังนี้

๒.๑ วัตถุประสงค์โครงการ

- (๑) เพื่อเป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับการอุปโภค-บริโภค ของราษฎรโดยเฉพาะเทศบาล นองบัวแดง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ และพื้นที่ใกล้เคียง
- (๒) เพื่อกักเก็บน้ำหลากส่วนเกินในช่วงฤดูฝนไว้ใช้เพื่อการเพาะปลูกใน ๓ ตำบล ของอำเภอนองบัวแดง ได้แก่ ตำบลหนองแวง ตำบลหนองบัวแดง และตำบลนางแดด
- (๓) พัฒนาเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน

๒.๒ ที่ตั้งโครงการ

ห้วงงานโครงการตั้งอยู่บริเวณเหนือหมู่บ้านนาเจริญ ตำบลหนองแวง อำเภอนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ ครอบคลุมพื้นที่ ๓ ตำบล ได้แก่ ตำบลหนองแวง ตำบลหนองบัวแดง และตำบลนางแดด

๒.๓ ลักษณะโครงการ ประกอบด้วยกิจกรรมหลัก ๆ ดังนี้

- ๒.๓.๑ เขื่อนดินสูง ๓๖.๕๐ เมตร ยาว ๒,๒๗๐ เมตร สันเขื่อนกว้าง ๙.๐๐ เมตร ความจุที่ระดับเก็บกัก ๔๖.๙๐ ล้านลูกบาศก์เมตร
- ๒.๓.๒ อาคารประกอบ ประกอบด้วย ๑) อาคารระบายน้ำล้น ระบายน้ำได้สูงสุด ๒,๑๐๐ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที ๒) อาคารท่อน้ำลงลำน้ำเดิม อัตราการระบายน้ำ ๓๘ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที และ ๓) อาคารท่อน้ำ อัตราการระบายน้ำ ๖.๖๕ ลูกบาศก์เมตรต่อวินาที
- ๒.๓.๓ ระบบส่งน้ำ ความยาว ๓๑.๐๐ กิโลเมตร

๒.๔ วงเงินงบประมาณ

- ๒.๔.๑ งบประมาณในการดำเนินโครงการ รวมทั้งสิ้น ๓,๑๐๐.๐๐ ล้านบาท แบ่งเป็น
 - (๑) งบดำเนินงาน ๑๐.๐๐ ล้านบาท
 - (๒) งบลงทุน ๒,๙๖๙.๐๐ ล้านบาท(รวมค่าใช้จ่ายตามแผนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมของโครงการ จำนวน ๕๑.๗๗ ล้านบาท)
 - (๓) เงินสำรองเพื่อเหลือเผื่อขาด ๑๒๑.๐๐ ล้านบาท
- ๒.๔.๒ แผนการใช้จ่ายงบประมาณ

หน่วย : ล้านบาท

ปีงบประมาณ พ.ศ.	๒๕๖๒	๒๕๖๓	๒๕๖๔	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗
จำนวนเงิน	๑๐๐.๐๐	๕๒๐.๐๐	๙๐๓.๓๗	๕๘๙.๘๘	๕๕๐.๗๔	๔๓๖.๐๑

๒.๕ ระยะเวลาดำเนินการ ๖ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒ - ๒๕๖๗)

๒.๖ การวิเคราะห์ทางเศรษฐศาสตร์ (ที่อัตราคิดลดร้อยละ ๘)

มูลค่าปัจจุบันตอบแทนสุทธิ (NPV)	๒๔๕.๐๗ ล้านบาท
อัตราส่วนระหว่างผลตอบแทนต่อค่าลงทุน (B/C ratio)	๑.๑๔
อัตราผลตอบแทนทางเศรษฐศาสตร์ (EIRR)	ร้อยละ ๙.๑๑

๒.๗ รายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA)

เนื่องจากโครงการอ่างเก็บน้ำลำสะพุง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชัยภูมิ มีพื้นที่ชลประทานไม่ถึง ๘๐,๐๐๐ ไร่ ไม่อยู่ในเขตพื้นที่ชั้นคุณภาพลุ่มน้ำชั้น ๑ ไม่มีการผันน้ำข้ามน้ำหลัก ๒๕ ลุ่มน้ำและการผันน้ำระหว่างประเทศ ไม่ได้มีการก่อสร้างในแม่น้ำสายหลัก ๒๓ สาย และพื้นที่ก่อสร้างโครงการไม่ได้อยู่ในพื้นที่ที่ระบุไว้ในทะเบียนรายนามพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับนานาชาติและระดับชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ จึงไม่จัดอยู่ในประเภทหรือกิจการที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๓๕

๒.๘ ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ

- (๑) เป็นแหล่งน้ำต้นทุนสำหรับอุปโภค-บริโภค เทศบาลหนองบัวแดง อำเภอหนองบัวแดง จังหวัดชัยภูมิ และพื้นที่ใกล้เคียง
- (๒) สามารถส่งน้ำช่วยเหลือพื้นที่เพาะปลูกในฤดูฝน ๔๐,๐๐๐ ไร่ ฤดูแล้ง ๘,๐๐๐ ไร่
- (๓) สามารถส่งน้ำเพื่อรักษาระบบนิเวศ
- (๔) เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน

๒.๙ สรุปสถานภาพโครงการ

- (๑) การศึกษาวางโครงการ การสำรวจ ออกแบบแล้วเสร็จ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑
- (๒) การจัดหาที่ดินพื้นที่อ่างเก็บน้ำและหัวงานทั้งหมด ๔,๐๗๙ แบ่งเป็น
 - พื้นที่เขตป่าที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้รักษาไว้เป็นสมบัติของชาติ จำนวน ๓๕๔ ไร่ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของกรมป่าไม้

- พื้นที่ในเขตสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (สปก.) จำนวน ๓,๗๒๕ ไร่ ปัจจุบันอยู่ระหว่างการพิจารณาของสำนักงานปฏิรูปที่ดินเพื่อการเกษตร (สปก.)

- (๓) กรมชลประทานได้จัดประชุมการมีส่วนร่วมในพื้นที่ช่วงปี พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๑ จำนวน ๒ ครั้ง โดยครั้งที่ ๑ มีมติให้ย้ายสถานที่ก่อสร้างลงมาด้านท้ายน้ำ นอกเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว ครั้งที่ ๒ มีมติกำหนดขนาดอ่างเก็บน้ำสูงสุดพื้นที่ชลประทานมากที่สุด โดยไม่กระทบเขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว ซึ่งกรมชลประทานได้ดำเนินการออกแบบพื้นที่อ่างเก็บน้ำในปริมาณใหม่และเพิ่มขนาดเก็บกักเป็น ๔๖.๙๐ ล้าน ลบ.ม. โดยไม่กระทบกับพื้นที่เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่าภูเขียว

- (๔) โครงการดังกล่าวไม่จัดอยู่ในประเภทหรือกิจการที่เข้าข่ายต้องจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม (EIA) แต่ด้วยความตระหนักถึงความสำคัญในด้านสิ่งแวดล้อม สังคม คุณภาพชีวิต การสืบสานประเพณี วัฒนธรรม และชาติพันธุ์ของประชาชนที่อาศัยอยู่ในพื้นที่โครงการ กรมชลประทานจึงได้พิจารณาจัดทำแผนอนุรักษ์และพัฒนาสิ่งแวดล้อมทั้งแผนงบประมาณเพื่อสนับสนุนแผนงานข้างต้นให้แก่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้ในการดำเนินการตามแผนที่วางไว้ในวงเงินงบประมาณ ๕๑.๗๗ ล้านบาท

๒.๑๐ การดำเนินการตามนโยบายมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑

กรมชลประทานได้ดำเนินการได้ดำเนินการตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ ที่ให้ส่วนราชการจัดทำรายละเอียดข้อเสนอ พร้อมกับการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีตามมาตรา ๒๗ ของพระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑ มาเพื่อประกอบการพิจารณาของคณะรัฐมนตรีด้วยแล้ว

๓. ข้อกำหนด มติคณะรัฐมนตรี และความเห็นของส่วนราชการที่เกี่ยวข้อง

๓.๑ ข้อกำหนด และมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง

(๑) พระราชบัญญัติวินัยการเงินการคลังของรัฐ พ.ศ. ๒๕๖๑

มาตรา ๒๗ วรรคแรก บัญญัติว่า “การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ ที่ก่อให้เกิดภาวะต้องงบประมาณหรือภาวะทางการคลังในอนาคตตามที่คณะกรรมการกำหนด ให้หน่วยงานของรัฐ ซึ่งเป็นผู้รับผิดชอบการดำเนินการนั้น จัดทำแผนบริหารจัดการกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการประมาณการ รายจ่ายแหล่งของเงินที่ให้ตลอดระยะเวลาดำเนินการ และประโยชน์ที่จะได้รับโดยต้องเสนอพร้อมกับการขออนุมัติกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการต่อคณะรัฐมนตรี และในกรณีที่ดำเนินการก่อให้เกิดการสูญเสีย รายได้ของภาครัฐหรือของหน่วยงานของรัฐ ให้จัดทำประมาณการการสูญเสียรายได้และประโยชน์ที่จะได้รับ เสนอในการขออนุมัติต่อคณะรัฐมนตรีด้วย”

(๒) พระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ การเสนอเรื่องต่อคณะรัฐมนตรีให้เสนอได้เฉพาะเรื่องดังต่อไปนี้

“(๘) การริเริ่มโครงการลงทุนขนาดใหญ่ของส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การ มหาชนหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่มีวงเงินตามที่คณะรัฐมนตรี เว้นแต่โครงการลงทุนที่กำหนดในแผนงาน ที่คณะรัฐมนตรีได้มีมติอนุมัติหรือเห็นชอบกับแผนงานนั้นแล้ว”

(๓) คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๒๗ มิถุนายน ๒๕๖๑ กำหนดให้ส่วนราชการ/ หน่วยงานของรัฐในฐานะผู้รับผิดชอบของการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการ เป็นผู้พิจารณาว่า กิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่จะเสนอต่อคณะรัฐมนตรีนั้น ก่อให้เกิดภาวะต้องงบประมาณหรือภาวะ ทางการคลังในอนาคตตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการเงินการคลังของรัฐ เรื่อง การดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการที่ก่อให้เกิดภาวะต้องงบประมาณหรือภาวะทางการคลังในอนาคต พ.ศ. ๒๕๖๑ หรือไม่ และในการเสนอเรื่องดังกล่าวข้างต้นต่อคณะรัฐมนตรีให้ส่วนราชการ/หน่วยงานของรัฐจัดเตรียมข้อมูล ตามแบบฟอร์มที่กระทรวงการคลังได้จัดทำขึ้น เพื่อประกอบการขออนุมัติการดำเนินกิจกรรม มาตรการ หรือโครงการนั้นต่อคณะรัฐมนตรีอย่างเคร่งครัด

๓.๒ ความเห็นของส่วนราชการ

ในคราวการประชุมคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ ครั้งที่ ๓/๒๕๖๑ วันที่ ๑๔ กันยายน ๒๕๖๑ ที่ประชุมมีมติเห็นชอบในหลักการให้กรมชลประทานดำเนินโครงการอ่างเก็บน้ำลำสะพุง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชัยภูมิ และให้นำเสนอคณะรัฐมนตรีขออนุมัติโครงการต่อไป

๔. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

กรมชลประทานขอให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โปรดพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา ดังนี้

๔.๑ อนุมัติให้กระทรวงเกษตรและสหกรณ์โดยกรมชลประทาน ดำเนินโครงการ อ่างเก็บน้ำลำสะพุง อันเนื่องมาจากพระราชดำริ จังหวัดชัยภูมิ มีกำหนดแผนงานโครงการ ๖ ปี (ปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๒-๒๕๖๗) กรอบวงเงินงบประมาณโครงการทั้งสิ้น ๓,๑๐๐ ล้านบาท

๔.๒ มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามแผนอนุรักษ์และพัฒนา สิ่งแวดล้อมที่กรมชลประทานเสนออย่างเคร่งครัด

๔.๓ มอบหมายให้สำนักงบประมาณพิจารณาสนับสนุนงบประมาณให้เป็นไปตาม แผนงานของโครงการต่อไป

ทั้งนี้ กรมชลประทาน ขอให้นำเสนอวิธีดำเนินการประชุมคณะรัฐมนตรีด้วย

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบโปรดนำเรียนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและ
สหกรณ์ เพื่อพิจารณาเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตามที่กรมชลประทานเสนอต่อไป

อธิบดีกรมชลประทาน